

Informatiebrief aan de Raad

082

Zaaknummer: Z/23/078424
Documentnummer: Z/23/078424/360284
Datum: Dinsdag 5 september 2023
Onderwerp: Informatiebrief n.a.v. adviesnota invoering zijbelading
Bijlage(n):

Geachte Raad,

Via deze informatiebrief wordt u geïnformeerd over een optimalisering van de afvalinzameling van Wassenaar. Dit betreft de toekomstige invoering van zijbelading. In het verleden bent u al eens geïnformeerd over de invoering van zijbelading.

In de komende paragrafen lichten we het systeem van zijbelading toe en op welke wijze dat stapsgewijs ingevoerd zal gaan worden. Vervolgens worden verschillende voordelen, waaronder verbeterde efficiëntie, kostenbesparingen, verhoogde veiligheid en een positieve impact op duurzaamheid toegelicht. We bespreken ook de toekomstige bewonersparticipatie en communicatie, en tot slot behandelen we de voorbereidende collegebesluiten.

Wat is zijbelading?

Zijbelading verwijst naar een specifieke methode van afvalinzameling waarbij minicontainers vanaf de zijkant van het inzamelvoertuig worden geleegd via een mechanische arm. Daarbij is het van belang dat de minicontainers naast elkaar in een rij worden aangeboden. Er zijn al veel gemeenten in Nederland die gebruik maken van zijbelading, zo ook de gemeenten Voorschoten en Midden-Delfland. Voor meer informatie over de start in Midden-Delfland zie de video: [Zijbelader actief in Midden-Delfland - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=8TVfpWdfefw) / <https://www.youtube.com/watch?v=8TVfpWdfefw>

Figuur 1: Inzamelwagen van Avalex met zijbeladingsmechanisme

Op dit moment wordt de afvalinzameling van Wassenaar uitgevoerd met achterladers waarbij minicontainers door twee medewerkers (en één chauffeur) worden aangeboden aan het voertuig. Middels de overstap naar twee zijladers realiseert de gemeente een daling van de inzamelkosten doordat er gebruik wordt gemaakt van minimaal één medewerker per zijlader minder en een daling van de CO₂-uitstoot door het gebruik een kleiner aantal voertuigen die geoptimaliseerde routes zullen rijden (een beperkt deel van Wassenaar blijft met een achterlader bediend worden).

Stapsgewijze invoering

De invoering van het zijbeladingssysteem zal stapsgewijs worden uitgevoerd om een soepele transitie te waarborgen. Deze gefaseerde aanpak stelt ons in staat om zorgvuldig rekening te houden met alle aspecten van het proces en potentiële uitdagingen op te lossen.

Fase 1: In de eerste fase zullen we ons richten op de selectie van geschikte aanbodlocaties en het beoordelen van de technische haalbaarheid. Hierbij hanteren we een afstand van ten hoogste 125 meter tussen de woning en de aanbodlocatie en houden we rekening met de fysieke toegankelijkheid voor alle inwoners. Het doel is om de minicontainers zoveel mogelijk voor de voordeur te houden, wat nu ook het geval is. In vele gevallen is dit haalbaar. Waar aanpassingen noodzakelijk zijn, worden bewoners in de volgende fase betrokken bij de wijze van uitvoering.

Fase 2: Nadat de eerste selectie in kaart is gebracht worden bewonersavonden georganiseerd. Gedurende deze fase staan we open voor reacties van inwoners en zorgen we voor heldere communicatie om het bewustzijn te vergroten en verwachtingen af te stemmen. Dit is het moment dat bewoners ook een zienswijze kunnen indienen.

Fase 3: Vervolgens zal een proefperiode worden geïmplementeerd in geselecteerde gebieden, waarbij we de efficiëntie van het zijbeladingssysteem zorgvuldig monitoren en eventuele aanpassingen doorvoeren. Gedurende deze fasen blijven we openstaan voor commentaar van inwoners en zorgen we voor heldere communicatie.

Fase 4: Na een grondige evaluatie van de testfase en input van belanghebbenden, zal de volledige implementatie van het zijbeladingsstelsel plaatsvinden, waarbij we ervoor zorgen dat het voldoet aan de hoogste standaarden van efficiëntie, veiligheid en gebruiksvriendelijkheid. Hierbij zal de invoering gefaseerd plaatsvinden, waarbij de gebieden waar de invoering naar verwachting vlot kan verlopen als eerste overgaan op zijbelading en vervolgens de gebieden waar aanpassingen zijn voor bewoners, of aanpassingen nodig zijn in de openbare ruimte.

Geschiktheid zijbelading in de gemeente

Op dit moment vindt er een gedetailleerde haalbaarheidsstudie plaats voor alle aanbiedlocaties in Wassenaar. Deze studie wordt uitgevoerd door de ervaren projectleider en chauffeurs van Avalex in samenwerking met Beheer Schoon, Verkeer, Groen, Grijs, Juridische zaken en de Wijkmanagers van de gemeente. Op deze manier wordt voor een effectieve en veilige integratie van de zijbelading gezorgd. Het identificeren van potentiële risico's en het nemen van passende maatregelen om deze risico's te minimaliseren, is essentieel om een succesvolle overgang naar zijbelading te waarborgen.

Op basis van 9.722 aansluitingen met minicontainers is er een voorlopige score behaald betreffende de geschiktheid voor zijbelading. Deze score is op basis van ervaring van Midden-Delfland en uitgebreid veldwerk gebaseerd.

- Ca. 80% van de aansluitingen, gebruikmakend van minicontainers, is geschikt voor zijbelading. Deze score is proefondervindelijk hoger uitgekomen dan in eerste instantie geschat werd. Hierbij vormt de 80% geen minimumpercentage voor de invoering van zijbelading. Hoe meer aansluitingen er gebruik kunnen maken van zijbelading, hoe hoger het financiële voordeel zou kunnen zijn. Maar een minimumpercentage is daarbij geen verplicht gegeven.
- Ca. 17% van de aansluitingen, gebruikmakend van minicontainers, is geschikt voor zijbelading onder voorbehoud, waarbij verder onderzoek gewenst is.
- Ca. 3% van de aansluitingen, gebruikmakend van minicontainers, is ongeschikt of zeer lastig voor zijbelading. Deze bevinden zich met name in de wijken Oostdorp en Kerkehout. Voor ongeschikte gebieden is het wenselijk om naar andere oplossingen te zoeken zoals verzamelcontainers.

De aanbiedlocaties zijn van belang omdat de minicontainers in een rij moeten worden aangeboden op juiste afstand van de inzamelwagen. Op veel plekken in de gemeente gebeurt dit al en verandert er niets voor de inwoner. Momenteel is er echter op sommige locaties nog geen consistente naleving van dit principe; er zijn zelfs plekken waar de containers in clusters worden geplaatst. Dit vraagt om een aanpassing van de manier van aanbieden en/of aanbiedlocatie. Vooral in Kerkehout en Zijlwatering zijn voorbeelden te vinden van dergelijke clusterlocaties waar dit aan de orde is.

Figuur 2: Voorbeeld clusterplaats Westerhoflaan

Momenteel worden de laatste gedetailleerde kaarten uitgewerkt door de technische tekenaar. Reeds uitgewerkte kaarten met de eerste voorzet voor de aanbodlocaties zijn te vinden op: [Zijbelading afval ophalen | Wassenaar](#). Ontbrekende kaarten zullen zo snel mogelijk worden toegevoegd.

Let op: hierbij is de afstand tot de aanbodplek niet in kaart gebracht, maar dit bevindt zich te allen tijde binnen de 125-meter-regel. Bij de definitieve kaarten kan hier naar wens wel rekening mee gehouden worden.

Tevens wordt er nu een inventarisatie gemaakt door de afdeling Verkeer m.b.t. deze kaarten waardoor er nog niet kan worden overwogen of er parkeerplekken zouden moeten worden opgeheven. Waar de parkeerdruk hoog is in de gemeente, wordt gezocht naar andere oplossingen. Dit geldt ook voor locaties waar verkeersmaatregelen nodig zijn. Als de gewenste verkeersmaatregelen voor een onveilige situatie zorgen, zal veiligheid zwaarder wegen dan het toepassen van verkeersmaatregelen voor de invoering van de zijlader. Dan wordt er gezocht naar een passend alternatief of wordt er gekozen om deze locatie als ongeschikt te bestempelen. Dit houdt in dat er via de oude methode, de achterlader, wordt ingezameld of via een verzamelcontainer. De definitieve kaarten, inclusief nadere toelichting van deze locaties, worden bij het opvolgend besluit toegevoegd.

Voordelen zijbelading

Het gebruik van zijladers bij afvalinzameling heeft een breed scala aan voordelen, die getuigen van een geavanceerde en efficiënte aanpak op het gebied van afvalbeheer. Deze voordelen omvatten:

- Efficiëntie bij het inzamelen: Bij zijbelading kunnen minicontainers snel en gemakkelijk vanaf de zijkant van het voertuig worden geleegd. Dit bespaart tijd en arbeid, omdat de

minicontainers ordentelijk aan meestal één kant van de weg moeten worden neergezet en de belader hooguit kleine correcties in de plaatsing van de minicontainers moet uitvoeren.

- Hogere productieaantallen: Zijbeladingsvoertuigen kunnen door de mechanische armen sneller minicontainers legen wat leidt tot een snellere inzameling. Tevens wordt deze inzamelwijze niet meer beperkt door normen voor de arbeidsbelasting die geldt voor de inzameling met een achterlader, waardoor een hogere en meer continue dagproductie kan worden behaald.
- Lagere kosten: Bij zijbelading zijn er lagere personeelskosten aangezien er nooit meer dan twee medewerkers per zijlader werken. In het geval van een achterlader zijn dit namelijk drie medewerkers. De financiële voordelen worden in het volgende hoofdstuk toegelicht.
- Minder fysieke arbeidsbelasting: Het verminderen van de fysieke belasting door mechanisering kan ook leiden tot een lagere kans op zowel letsel als gezondheidsproblemen bij de medewerkers, wat resulteert in minder uitval door ziekte. Tevens kan deze aanpassing ervoor zorgen dat personeel langer en tot op hogere leeftijd inzetbaar blijft, zonder verlies van inzetbaarheid.
- Verbeterde verkeersveiligheid: Met zijbelading hoeft de medewerker niet meer fysiek de minicontainers links en rechts van de straat naar de achterlader te slepen en achter het voertuig te staan tijdens het legen van de minicontainers, wat het risico op ongevallen vermindert. Verder kunnen vuilniswagens de containers op korte afstand langs de kant van de weg oppakken zonder het verkeer te blokkeren. Dit minimaliseert congestie op drukke wegen en vermindert het risico op aanrijdingen met andere voertuigen.
- Geoptimaliseerde routeplanning: Dankzij de snellere inzameling kan zijbelading de routeplanning van de afvalophaaldienst helpen te optimaliseren. Dit betekent kortere routes en minder brandstof-/energieverbruik, wat zowel kostenbesparend als milieuvriendelijk is.
- Verlaging CO₂-uitstoot: Door de overstap naar zijladers en het daarmee bereiken van een hogere capaciteit en geoptimaliseerde routes (minder voertuigen en routes nodig) draagt deze aanpassing bij aan het verminderen van luchtvervuiling en het verminderen van de CO₂-uitstoot.

Deze voordelen getuigen van de technologische vooruitgang en de positieve impact die zijladers hebben op de efficiëntie, kostenbesparingen, veiligheid en duurzaamheid van het afvalinzamelingsproces.

Risico's

Bij de implementatie van zijbelading zijn er vanzelfsprekend enkele inherente risico's. Deze risico's zijn zoveel mogelijk in beeld gebracht en reeds voorzien van gepaste maatregelen.

De continuïteit van afvalinzameling is van het grootste belang. We dienen ervoor te zorgen dat alternatieven worden onderzocht als zijladers niet haalbaar zijn, om ononderbroken dienstverlening te waarborgen. Als zijladers niet praktisch blijken, wordt de oude methode gehandhaafd of gezocht naar een haalbaar alternatief. Het waarborgen van effectieve en betrouwbare afvalinzameling moet altijd onze hoogste prioriteit zijn, zelfs bij streven naar verbeteringen in efficiëntie en duurzaamheid.

Uitwerking financiën

Onze afvalinzamelaar, Avalex, heeft aangegeven dat een kostenbesparing van jaarlijks € 150.000 mogelijk is indien inderdaad 80% van de aansluitingen kan worden overgezet naar zijbelading. Dan is alleen nog rekening gehouden met mindere personeelskosten.

De verwachting is echter dat de jaarlijkse besparingen uiteindelijk hoger uitvallen, omdat verwacht mag worden dat relatief snel, na een inwerkjaar, de routes verder geoptimaliseerd kunnen worden en wellicht meer dan 80% van de aansluitingen door zijladers kunnen worden bediend.

Bewonersparticipatie en communicatie

Om lokale informatie over de aanbodlocaties publiekelijk op te halen en om inwoners te informeren over alle aspecten van de voorgestelde aanbodplaatsen worden er in september 2023 bewonersavonden georganiseerd. Dit helpt misvattingen en onjuiste informatie te voorkomen en zorgt ervoor dat inwoners goed geïnformeerd zijn over veranderingen in de inzamelwijze en eventuele aanpassingen aan de openbare ruimte. Bewoners zullen hiervan op de hoogte worden gesteld middels een brief en via de onlinekanalen van de gemeente en Avalex. Dit zal ook zo zijn voor eventuele belangrijke wijzigingen tijdens de uitvoering van de inzameling met zijladers. Het verstrekken van duidelijke informatie over de voordelen van zijladers, de redenen achter de verandering en hoe het nieuwe systeem zal werken, kan helpen om begrip en acceptatie te bevorderen. Het betrekken van inwoners bij het proces en het luisteren naar hun zorgen kan ook bijdragen aan een soepele overgang naar zijbelading.

Tijdens een bewonersavond kunnen inwoners reageren op de voorgestelde aanbodplaatsen. In vele gevallen zal er niets veranderen voor de inwoner. Mocht de aanbodlocatie veranderen, dan kunnen bewoners suggesties doen voor mogelijke verbeteringen of alternatieve locaties voor de containers. Deze inbreng kan waardevol zijn bij het verfijnen van het plan en het vinden van oplossingen die rekening houden met de behoeften en wensen van de inwoners van Wassenaar. De stukken zullen ook online worden gepresenteerd op de website waarbij er voor vragen en opmerkingen contact kan worden gezocht met de hiervoor aangewezen medewerker.

Vervolgens zal er een periode van inspraak zijn waarbij bewoners zienswijzen kunnen indienen. Na deze periode worden de aanbodplaatsen vastgesteld. Door het vroegtijdig presenteren van de plannen en bewoners actief te betrekken, verwachten en veronderstellen wij een groter draagvlak te creëren voor de voorgestelde aanbodplaatsen.

Aanpassing uitvoeringsbesluit

De geldende afvalstoffenverordening maakt het mogelijk om regels te stellen over de plaats en de wijze waarop huishoudelijke afvalstoffen moeten worden aangeboden. Deze behoren tot de regels die het college heeft vastgelegd in een uitvoeringsbesluit. Een specifieke eis voor zijbelading op specifieke plekken ontbreekt hierin. Wij hebben besloten dat het college de verplicht te gebruiken inzamelplaatsen voor zijbelading kan aanwijzen waar de minicontainer op een rij en in het gelid moeten worden opgesteld.

Vaststellen beleidsregel

Volgens de wet is het alleen toegestaan om te verwijzen naar een vastgelegde praktijk als deze is opgenomen in een beleidsregel. Wij hebben besloten om deze beleidsregel vast te stellen middels het collegebesluit. Deze beleidsregel bevat criteria voor geschikte aanbiedlocaties, het geschikt maken van aanbiedlocaties met verkeersmaatregelen. Zo ook de mogelijkheid om af te wijken van deze criteria naar aanleiding van een zienswijze op een voorgenomen besluit of om een onbedoelde negatieve neveneffecten te mitigeren.

Afzonderlijke aanwijzings- en verkeersbesluiten

In de komende periode worden de nodige afzonderlijke aanwijsbesluiten voor inzamelplaatsen en eventueel noodzakelijke samenhangende verkeersbesluiten per gebied openbaar voorbereid. Gebied 1 en 2 worden daarbij gezien als "laaghangend fruit" waarbij weinig aanpassingen in de openbare ruimte nodig zijn. Dit zullen ook de gebieden zijn die als eerst over gaan op zijbelading. Vervolgens gebied 5 en 6 en daarna gebied 3 en 4. Voor deze laatste locaties zijn naar verwachting meer aanpassingen nodig.

Gebied 1: Kieviet, Nieuw-Wassenaar, Rijksdorp-De Pan, Klingenbosch

Gebied 2: Oud-Wassenaar, 3 Papegaaien, De Paauw

Gebied 3: Kerkehout, Eikenhorst, Oud-Clingendael

Gebied 4: Oostdorp, Dorp

Gebied 5: Zijlwatering en Haven, Weteringpark

Gebied 6: Den Deijl, Groot Deijleroord, Terweer, Maaldrift

Planning

In de komende periode wordt gewerkt aan de verdere voorbereiding voor de bewonersavond(en), die plaatsvindt in september. Vervolgens worden de geaccepteerde op- en aanmerkingen verwerkt in het definitieve collegebesluit, inclusief alle X-Y-coördinaten voor de aanbiedplaatsen. We werken toe naar een stapsgewijze invoering. In het laatste kwartaal van 2023 wordt de eerste dagroute uitgewerkt. Daarna worden de bewoners, maar ook medewerkers zoals BOA's, op de hoogte gesteld van de aanpassingen. Dit is tevens het moment waarop aanpassingen aan de openbare ruimte worden gedaan waar nodig. Voor het einde van het jaar verwachten we een eerste operationele route te rijden. De overige routes zullen in het eerste halfjaar van 2024 operationeel zijn.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.